

Sejalec

S sejanjem so ljudje začeli sami spreminjat svoj svet.
Prilastili so si zemljo in ji vsilili svoj red.
Ker ta, ki seje, pričakuje, da bo tudi žel,
da bi zraslo, kar sejal je, pulil bo plevel.
Zemlja, v katero seje, je njegova last.
On je tisti, ki odloča, kaj na njej sme zrast.

Ker s sejanjem dobro žetev na svoji zemlji obljublja,
sejalec je postal simbol slovenskega domoljubja.
Zato je Groharjev Sejalec prvič javno zasijal
s svojo kombinacijo zgodnjepomladnih barv,
ko so v Trstu Slovenci odprli svoj Narodni dom,
zdaj pa se blešči s kovancev, katerih nekaj ton
bi rabili, da kupili bi to slavno sliko,
ki je danes, rečeno na kratko, vredna izredno veliko.
Tako kot tudi mnoge druge slike Ivana Groharja,
da nam je skoraj nedoumljivo, koliko gorja
in koliko pomanjkanja je ta izvrstni slikar pretrpel
v želji, da bi bil najboljši in bi od slikarstva živel.
A ga je umetnostni trg odkril in se mu na široko odprl,
šele potem ko je od revščine in tuberkuloze že umrl,
da žanjejo drugi, to, kar sejal je on,
ko ga je skozi življenje gnal ustvarjalni nagon.

Vendar kljub temu, da s svojimi slikami denarno ni obogatel,
ni res, da za svojega življenja ni z njimi ničesar požel.
Žel je srečo vsakič, ko se je ozrl na dokončano delo,
in tudi med slikanjem, ko je začutil, da mu bo spet uspelo
naslikat domačo deželo v popolnoma novi svetlobi,
ki bo še sto let pozneje žarela v enaki mehkobi.

Ivan Grohar, *Sejalec*, 1907

slikar

Ivan Grohar je ustvaril okrog dvesto šestdeset slik, ki so po kakovosti precej različne. Sprva je slikal predvsem nabožne podobe in portrete, po prelomu stoletja pa se je usmeril h krajini in k žanru. Kmalu je razvil svoj prepoznavni način dela s **slikarsko lopatico**. Znanje si je nabiral v Gradcu, na Dunaju in v Ažbetovem ateljeju v Münchnu. Tam se je zblížal s podobno usmerjenimi kolegi: z Rihardom Jakopičem, z Matijem Jamom in z Matejem Sternenom, ki jih s skupnim imenom označujemo kot **slovenske impresioniste**. Nekaj let so v okolici Škofje Loke **družno ustvarjali**, izbirali podobne motive in večkrat tudi skupaj razstavljali.

sejalec

Grohar je kmeta pri delu videl na loških poljih in podoba je nanj naredila močan vtis. Vendar slika ni nastala hipoma, figuro je **natančno premislil**. Pri tem mu je pomagal tudi fotograf **Avgust Berthold**, ki je **fotografiral kmeta** v tipični sejalski drži. Grohar je naslikal celo dve sliki z enakim motivom. Upodobljeno je značilno pomladansko kmečko opravilo, ki pa ima tudi **simbolični pomen**. Setev lahko razumemo kot upanje in napoved boljšega življenja.

kozolec

Za sejalcem opazimo kozolec, ki pogosto nastopa na Groharjevih in tudi na krajinah drugih impresionistov. Kozolca najbrž Grohar takrat, ko je dobil navdih za sliko, v resnici ni videl za kmetom na polju. Na sliki ga je dodal, ker je **slovenska posebnost**, in s tem dopolnil **narodno prepoznavnost** slike. Tako so jo že na prvi razstavi v Trstu leta 1907 opisali kot **najpomembnejšo sliko slovenskega naroda**.

pokrajina

Pokrajino v ozadju sestavlja značilno zaporedje barvnih pasov, ki se od spodaj navzgor zvrstijo od toplejšega zemeljsko rjavega prek razraslega zelenja do hladnejše modrine neba. Slikar je barve polagal izključno s slikarsko lopatico, v **debelih – pastoznih – nanosih**. Na izvirni sliki lahko od blizu opazujemo, kako je z lopatico **vlekel poteze** in na poseben način sledil gibu sejlačeve roke. Ponekod je barvo na platnu **nakupčkal**, tako da je videti kakor grudice zemlje. S tem načinom slikanja je Grohar zlik figuro sejalca s pokrajino in tako z likovnimi sredstvi simbolično izrazil zakoreninjenost slovenskega človeka v domači zemlji.

